

Կրթական

- Նախորդ տարիների, իսկ ավելի որոշակի՝ նախորդ տարիների փորձը ի՞նչ արդյունք է հանձնարում: Ի՞նչ արդյունք է հանձնարում: Ի՞նչ արդյունք է հանձնարում: Ի՞նչ արդյունք է հանձնարում:

- Ընդունելության փուլում կենսական կարգի համակարգը եղել է անվերջ կատարվողը մինչև: Եվ բնականաբար նախորդ տարիների փորձը հաշվի է առնվում հաջորդ տարիներին:

- Լիովին ձեռք է համարում չեն արդարացում: Դեռևս ութ տարի առաջ, երբ նշանակվում էր այս դասընթացը, վարչապետին նույն բանն էր ասում, որ բուհական ընդունելությունը ղեկավարելու մեջ կան որոշակի անհասկանալի խնդիրներ: Ցավով, այս հարցում առկա է մեր ազգային մտածելակերպը մեծ մեծ դժբախտություն են համարում, եթե մեր գավառը չի ընդունվում բուհ: Ինչպես հաղթահարել այս հո-

րությունը, այնքան զգոն է դառնում ինձը հասարակությունը:

- Իսկ ինչպե՞ս է բացահայտվում այն հանգամանքը, որ բուհական ավարտական ֆունկցիոններն առանձնապես չեն արժանանում ուսուցողության: Կարծես ոչ ոք չի հետաքրքրվում, թե ինչ մասնագետ ենք սալիս:

- Իրավացի տարակուսանք է: Պատճառն այն է, որ այսօր ոչ բոլոր մասնագետներն են դասընթացի վայելում: Հակառակ դեպքում

usացել են բարձր միավորներ եւ սովորում են անվճար համակարգում, ինչպիսի՞ կիսամյակային առաջադիմություն են ապահովում:

- Հասկանում են ձեր հարցը եւ թանկացրել: Այնուամենայնիվ ասեմ, որ այդ միջոցով չի կարելի հարցի դասախոսը գտնել, նույնիսկ, եթե սուղումները կատարվեն դարձաբար եւ կրեն նույնականային բնույթ: Ի վերջո համալսարանական ծրագրերն այլ են: Հնարավոր է,

գե՞լ է ղեկավարել ծավալը:

- Կարելի է ասել, որ մնացել է նույնը՝ չնչին բացառություններով: Լուրջությամբ է լինելու վճարովի համակարգում: Ըստ այդմ մեծ ուժեղացում են, այսպես ասած, երբ կարգի ուսանողներ ղեկավարվում են ուսանողներ, որոնք սովորում են վճարովի համակարգում եւ ունեն գիմնական ծառայության սարկվածան հարկում, ուսանողներ, որոնք սովորելով վճարովի համակարգում չեն

ԲՈՒՆԵՐ

Կրկին իրարանցում՝ ընդունելության ֆունկցիոններ

Հարցազրույց Երևանի պետական համալսարանի ռեկտոր Աստղիկ Մարտիրոսյանի հետ

Անցյալ տարի վճարովի եւ անվճար համակարգերում ընդունելությունը կազմակերպվեց առանձին-առանձին, ավարտվեց ղեկավարների ընդունելությունը, առաջ դիմումներ ընդունվեցին վճարովի համակարգի համար: Մենք հայտնվեցինք ծանր վիճակում: Նախ լարված ժամանակահատվածը երկարեց 10 օրով: Եվ ամենակարեւորը բոլորը դիմումները բողոքեցին վերջին օրվա: Դիմումների ընդունումը ձգվեց գիշերվա ժամը 3-4-ը, դեռ ավելին: Ասիական էին հրավիրել ներքին գործերի աշխատակիցների կարգ ու կանոն հաստատելու նշանակով:

գերաբնութային միայն մեկ ճանաչողով: ունենալով զբաղվածության տարբեր դրսեր, որ ամենին էլ կարողանան աշխատել եւ բարեկեցիկ աղբյուր ցանկացած արեստով կամ մասնագիտությամբ:

- Միայն ա՞յդ է ղեկավարը: Չկա՞ն կազմակերպական, նաեւ այլ բնույթի գործոններ:

- Սա երեւի այն եզակի երեւոյթներից է, որ շուտով է հասարակության բոլոր շերտերի օգտին: Այսօր համարապարտական նախագահից մինչեւ Երևանի ֆալոսոֆի: Ընդ որում շուտով է այդ օգտին մի որոշակի ժամանակահատվածի մեջ: Իսկ ինչու՞ է իրարանցումը մեծ ուսուցողություն դարձնում գործընթացին. առկա են վասակները: Միաժամանակ երկու կան այլ կարգի բազմաթիվ հիմնախնդիրներ, դժվարություններ այս մեկին էլ չավելանա դրանց կողմին: Իսկ ինչպե՞ս մեծ է այդ ուսու-

ղարգ կերտար, թե բուհն ավարտող որ մասնագետն ինչպիսի որակ ունի: Թե չէ այսօր մեծ մասնագետներ են դասարանում, որոնք կարծես ոչ ոք չեն: Ինչ խոսք, սա ղեկավար է ընդունել վերադասարանում, որոնք մասնագիտությունների գծով դասընթացի առկա է:

Բայց բոլոր դեպքերում, անկախ մասնագետներից, ավարտական մասնագրային գիտելիքների սուղումը կարեւորագույն գործ է: Մենք ինքներս ուսուցող ենք հարցի վերաբերյալ եւ մտածող ենք, որ ֆունկցիոններն անցնեն օբյեկտիվ: Ես չգիտեմ ուրիշ բուհերում ինչպե՞ս է, բայց այս տարի մեր քաղաքականների մոտ 10 տոկոսը չավարտեց համալսարանը:

- Կրկին անդրադառնալով ընդունելության ֆունկցիոններին: Երբեք փորձագիտական նկատույններով կատարվել են ստուգումներ. այն ուսանողները, որոնք

որ բարձր գնահատականներով ընդունված ուսանողը դժվարությամբ ընկալի նոր առարկան կամ առարկայի նոր մտեցումը:

Այնուամենայնիվ, մեծ սուղումներ կատարվել են: Հասկանալի այս տարի մեղալակիրների առնչությամբ: Կիսամյակային գիտելիքները եւ ընդունելության ֆունկցիոնների արդյունքները հիմնականում համապատասխանեցին: Եղան նաեւ որոշ փոփոխումներ:

- Վերջնականում ղեկավար է հստակեցվել, թե մենք բուհական ընդունելությունների որ ճանաչողներ ենք ընդունում, գիտելիքների սուղման անկախ կենսո՞րն, կենսո՞րնացված եղանակ, թե՞ առանձին բուհեր: Ըստ ձեզ ո՞րն է լինելու մեր երկրի համար իրեն արդարացնող տարբերակը:

- Այդ խնդիրն այսօր ֆունկցիոն է ամբողջ աշխարհում: Վերջնական եզրակացություն չկա: Ամեն մի երկրում ընտրում են իրենց գերադասելի տարբերակը: Իսկ իմ կարծիքով բուհի համար խիստ էական չլիներ է լինի ընդունելության եղանակը: Նրա գործը ղեկավար է սկսվի սեղանների 1-ից:

- Մեր դասախոսները դասարան են մեծ աշխատանքի՞ օբյեկտիվներ կատարելու ուսանողության անհրաժեշտ մարտիչը:

- Այս հարցում ես լուրջ դրոշմեմ չեմ տեսնում այնքանով, որ դա է ընկած աշխատանքի սրամարտական հիմքում: Բայց եւ հակառակն էլ չեմ կարող բացառել, ֆանգի մեծ մեծ ժամանակի եւ նրանում առկա բացասական հարաբերությունների կողմ ենք նաեւ:

- Այս տարվա համար ավելա-

օգտվում այդ համակարգից: Հասկանալի է վերջինները կրողներին ավելի ցածր միավորով:

- Արդե՞ն սկսվել է ոչ ղեկավար բուհերի հավասարմագումը: Վերջնական արդյունքում, եթե նրանք հավասարվեն ղեկավար բուհերին, բուհական դասը փոխություն կենթարկվի:

- Չեւական հավասարություն գուցե թե լինի, իսկ բովանդակային հավասարություն ունենալու համար անհրաժեշտ է կլինի դեռևս Երևանի ժամանակ: Ինչու՞: Որովհետեւ մենք անընդհատ խոսում ենք մրցակցության մասին, բայց իրականում այն գոյություն չունի: Եթե մրցում ենք մրցում ենք ինքներս մեզ հետ: Ոչ ղեկավար բուհերը փաստորեն օգտագործում են մեր ուսումնական լույսները, դասավանդում հիմնականում կազմակերպում են մեր դասախոսների ուժերով: Ել չեն ասում, որ չունեն ոչ ուսումնական բազա, ոչ լաբորատորիաներ, ոչ գրադարաններ եւ այլն:

Իսկ եթե նրանք ուզում են կայանալ եւ դառնալ հզոր կրթության, ղեկավար ունենան ամեն ինչ եւ ունենան ավելին, ֆան՝ ղեկավարները:

Ես այսօր խիստ չէի արտահայտվի, եթե հավասարմագումն հիմնում ընկած լինեք մի բան. սկսվել մասնագիտության ուսումնական լույսը ինչպե՞ս է իրականացվում այդ բուհում: Բոլոր՝ դասախոսները անհրաժեշտ են դասավանդվում: Ոչ ղեկավար բուհերի առնչությամբ ես խիստ կասկածում եմ ոչ:

Ս. ԳԱՐՅԱՆ

Հայկական ազգանունների ւրիշ եւ չորս գույքների իսկական բնույթի է մասնել մեզ եւ օտարներին

Մենք ամեն ինչ եւ ամենին հայկականացնելու հակություն ունենք: Հասկանալի փորձ ենք մոլորակի բոլոր հայտնի ու անհայտ ներկայացուցիչներին հայկական ծագմամբ բնորոշել: Բայց, դարձվում է, կան ծուղակներ, որոնք հենց մեզ գրկում են այդ յուրահատկությամբ փայլելու հնարավորությունից, ասեմ, Հայաստանի Հանրապետության անձնագրերում մեր ազգանունների անգլերեն տարբերակները: Խոսքն այն մասին է, որ մեր ազգանունների «յան» վերջավորության անգլերեն տարբերակում կան «յան» վերջավորության, թե առհասարակ անբողջ ազգանունների առումով կենցաղային բյուրեղացությունների դասում էլ է դառնում: Այսպես, տարբեր փաստաթղթերում մեր ազգանուն տարբեր բարձրագույնությունների դեպքում որեւէ օգնական-

կայանում սահմանադրական ուսկական չեք կարողանա համոզել, թե դուր հանցագործ տարր չեք եւ որ այդ իրարից տարբերվող ազգանունները մեր հայկական ազգանուններ են: Ընդ որում սառադարձություններն են ընդունվում: Այնպես որ, ՀՀ ֆալոսոֆիներն ու կենցաղային հասուն կարգավիճակ ունեցող սփյուռփայտներն իրենց ազգանունների սառադարձական սկզբունքները ծագելու բողոքներով մեզադրելով դիմում են ՀՀ ԼԳՆ անձնագրային վարչություններ:

Ինչպե՞ս է առաջացել այս վիճակը: 1992 թ. խորհրդային անձնագրերը հայկականով փոխելիս կազմվել է անձնագրային համակարգի ավտոմատացված համակարգ, որն էլ բարձրագույն է մեր անձնագրային սկզբունքը հայերենից անգլերեն: Այս գործընթացին, ՀՀ ԼԳՆ անձնագրային գլխավոր վարչության ղեկավար Ալիսա Չախարյանի հավաստմամբ, մասնակցել են սույն վարչությունը, Երևանի ավտոմատացված կառավարման համակարգերի գիտահետազոտական ինստիտուտը (ԵՊՀ ԳԳԻ), ՀՀ ԳԱԱ լեզվի ինստիտուտը: Ըստ սկզբնական, ներգործնախարարությունը վերոհիշյալ համակարգը կազմելու դասվել է սկզբնականում սա և էլ հայերենից

անգլերեն սառադարձման հիմնական սկզբունքները սրամարտելու համար դասընթացի դիմել է լեզվի ինստիտուտ: ԵՊՀ ԳԳԻ-ի փոխնախագահ Յուրի Մոսիկյանն այս առնչությամբ նշում է, որ թեպետ իրենք իրոք ԳԱԱ լեզվի ինստիտուտից խնդրել են ստացել են սառադարձման գլխավոր սկզբունքները, միևնույն է, դա դուր է եղել իրենց ինստիտուտի դասընթացի արդյունքների քաղաքականներից: «ԼԳՆ-ն ղեկավարելով ինստիտուտի վերաբերյալ հասուն մեկնում էր դասընթացի կանոնակարգ եւ համոզում մեզ: Մենք այս կարգի մասին այն ժամանակ էլ՝ ծրագրող կազմելիս, զգուցացրել ենք նախարարությանը», նշեց Յ. Մոսիկյանը: «Ազգի» հետ գրույցում եւս մեկ անգամ ծեծելով, թե իրենց դիմումը լեզվի ինստիտուտից չէր ղեկավարվում: «ԼԳՆ-ն ակադեմիկոս Գեորգ Չախարյանի «Ազգի» հարցերին դասախոսելով նշեց, թե իրենցից սառադարձման գույն ընդհանուր սկզբունքներն են խնդրել՝ համոզել, բարեկամական օգնության կարգով: Այն դեպքում, երբ ազգանունների սառադարձումը նուրբ աշխատանք է դասընթացում

նախ դիմելու հնչյունափոխությունների ծագման կատարման (ինչի դեպքում նույն յ-ն երբեմն չ, երբեմն լ է սառադարձվում), նաեւ առհասարակ սառադարձման մեկ միասնական համակարգի մեկնումն առաջարկելով: Սա կառավարողը հայկական ազգանունների լատինացումը բարձրագույն լեզվի միասնականությունը: Հնարավոր է այսօր գալ այդ միասնականությանը: Պրն Չախարյանի հավաստմամբ լեզվի ղեկավարմանը կից հայոց լեզվի բարձրագույն խորհուրդը համապատասխան դիմումի դեպքում դասընթացի մեկնումը կատարվելու սառադարձման բոլոր վիճելի կետերը, մասնավորապես որոշել յան-ի բարձրագույն սառադարձման ֆունկցիոնները: «ԼԳՆ-ն կարեւորագույն խնդրում անհրաժեշտ է հնարավորինս լայն քաղաքական, գերատեսչությունների համագործակցություն, իսկ մեզ որեւէ մեկն այդ խնդրով չի դիմում»:

Յուրի Մոսիկյանն էլ համաձայնեց, թե գործող համակարգը կարելի է նորացնել: «Առհասարակ յուրաքանչյուր համակարգի Երևանի գործողությունները կատարվում են ավտոմատ կերպով՝ առանց միջամտության»:

րացնել: Այսօր էլ սխալները կարող են ուղղվել»: Բայց ԼԳՆ-ԵՊՀ ԳԳԻ համագործակցությունն այս խնդրում դադարեցված է: Այնպես որ, նախաձեռնությունը ԼԳՆ անձնագրային գլխավոր վարչության կողմից է: Կենսական առաջին անգամ մի համակարգ, որն ի գործ կլինի գերակազգային հասցնել ազգանունների մի լեզվից մյուսը փոխանցելու ժամանակ եղ գտած ազգականությունները, թե՞, ինչպես ազգային ցան խնդիրներում, այս հարցում էլ կմնան ազգական եւ ներսում, եւ սփյուռնի հետ: Իսկ սա ազգային խնդիր է եւ ոչ գույն մի սառը բոլոր վրա մեկ այլ սառով փոխարինելու դասընթացի անհրաժեշտ:

Չախարյանը դեպքում եղած ծրագրում էլ, ըստ Յ. Մոսիկյանի, ֆալոսոֆային ընձեռում է իր ազգանունն իր կամեցած սառադարձմամբ գրելու հնարավորություն: Բայց արդյո՞ք այդ մասին հարցնում են ֆալոսոֆային վարչությունում մեզ վստահեցրին, թե սառադարձման հետ կառավարող գործողությունները կատարվում են ավտոմատ կերպով՝ առանց միջամտության:

ԱՇԽԱԿՈՒՄ

ԸՆՈՒՅԱԶԱՆՆԵՍ ԱՐՎԵՍԱՆՈՒՅՈՒՄ

Ինֆորմացիոն

Տայր Լ. Չեֆյանի նոր գիրքը

Հինգաբրի հունիսի 14-ի երեկոյան, Բեյրութի Հայ կաթողիկե միության «Հովհաննես Պողոսյան» սահուն սեղի ունեցավ Միսթարյան միաբան հայր Լեւոն Չեֆյանի «Ինֆորմացիոն խճանկար» գրքի շնորհանդեսը լիբանանահայ մշակութային կենտրոնի ընթացումը ներկայությամբ:

Գրքի հեղինակին ներկայացրեց Կարո Աբահանյանը, իսկ գրքի թեմաների ու հեղինակի ստակետների վերլուծումը հիանալի կատարեց հայր Մեսրոպ Թովաթյան-Հայունին: Գեղարվեստական հայագրի իրենց մասնակցությունը բերեցին Հասմիկ Գասթարյանը, Էսթեր Նյուրբեյանը, Հարութ Ժամկոչյանը, Ռուզաննա Փառաշարյանը, Լարիմե Հարությունյանը եւ Անդրանիկ Գրաճյանը:

Հայսենեմ, որ Հ. Չեֆյանը Բեյրութ էր ժամանել Հայեմից, իսկ հունիսի առաջին օրերին եղել էր Երեւանում, ուր կայացել էր նրա «Հոգիի եւ ինֆորմացիոն խճանկար» գրքի շնորհանդեսը (200 էջ, հրատարակություն Ե. Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանի), որի մասին չի հիշատակվել «Ինֆորմացիոն խճանկար» գրքի ավարտի թեման, հեղինակի հրատարակված գործերի մասնագիտական ցուցակում:

Գիրքը բացվում է աշխատասիրո-

ղի հալեթափայլ մտավորական Սալբի Գասթարյանի, ՀՀ ԳԱԱ փոխնախագահ, ակադեմիայի գիտնական ֆարսուղար Վլադիմիր Բարխուդարյանի եւ հեղինակի խոսքերով ու հեղինակի կենսագրության ներկայացումով: Գրքի 158 էջերից 140-ը գրավում են հեղինակի հայ ինֆորմացիոն հարցերի մասին դասախոսություններից ու հոդվածներից 10 նյութ, որոնցից վերջին երեւն առջևում են հայոց լեզվի հարցերին: Հայր Չեֆյանը հայոց ինֆորմացիոն կարեւորագույն գործունե է համարում հայոց լեզուն, հայոց դաստիարակումը, հայոց հողի (հայրենիքի) գաղափարը եւ հայկական ինֆորմացիոնությունը, իր այս ստակետներով, փաստորեն, հակադրվելով ազգերը ծուլելու համաշխարհայնացման (գլոբալիզացիա) օտար եւ հայ մուլտիկուլտուրիզմին: Նա կոչ է անում Հայաստան-սփյուռք սերտ, համակարգված գործակցության ի խնդիր հայկական ինֆորմացիոն դաստիարակման թե ՀՀ-ում եւ թե սփյուռքում:

Գիրքը լույս է տեսել հայ գրքի հրատարակությունների «դասական» հովանավորներ, Բեյրութաբնակ գործարար Արմեն Հարությունյանի ու նրա ինքնուրույն ֆինանսական միջոցներով:

ԳԵՄԱՐԳ ՅԱԶԵԾՅԱՆ
Բեյրութ-Երեւան

Ազնավուրը նկարահանվել է Պրահայում

Չեխական լրատվական գործակալության տեղեկությունների հիման վրա «Արմինյան» միջուկ սինթեզը» շաբաթաթերթի հունիսի 23-ի համարը հայտնում է, որ մինչեւ հունիսի 3-ը վերջերս 77 տարեկան ժողովուրդագետ Երգիս Շառլ Ազնավուրը Պրահայում մասնակցել է ֆրանսիական «Անտիկոն» փոքր բյուջեային ֆիլմի նկարահանմանը: Այդ առթիվ «Պրահայի հեռուստատեսության» տեղեկագրերից էլ վերջինից ժխտել է համերգներ կազմակերպելու հնարավորությունը:

Նա նշել է, որ 1968-ի օգոստոսին եղել է այդպիսի միջամտագիր, որը չեղյալ է հայտարարվել խորհրդային բանակի երկիր ներխուժման հետեւանում: Ենթադրվում է, որ Ազնավուրն ինքն է ջնջել միջամտագիրը կառավարությանը: Սա մտադրում էր իր ժողովուրդը: Նա չէր ցանկանում հեռուստաբար զոհված ազատամարտիկ, օդային Ֆայր Մեսրոպի Կիրակոսյանի բոլորիս համար քանկ հիշատակել:

ՉՈՒՅԱԶԱՆՆԵՍ ԱՐՎԵՍԱՆՈՒՅՈՒՄ

Պետրոս Պետրոսյանի լուսանկարները պատմություն են

Սասունից եկավ: Տարունից եկավ: Տղանու գեթի ու Սուրադի հոսով եկավ: Ու Արցախի կռիվից եկավ: Ու իրեն գտավ նկարներում, լուսանկարներում: Մայր բնությունն իր գեղեցկությամբ բացվեց նրա դեմ ողջ գործությամբ, անբացատրելի առեղծվածներով («Պորտաբար», «Երկնող ծառը»...): Ու հայոց մեծերին գտավ Արուս, Սարգ, Սարգյան, Ռուբեն Մելիք, Սարգյան, Գառզու, Խորեն Տեր-Հարությունյան, Երվանդ Քոչար...

Տառադամն ու վիզես սեպու, սեպու նաեւ կյանքի լույսերը: Մեկով ու հողով շոյալ անձանց, բարեգործների, բարեարժների, հայոց երկիրը շնորհակցողների (Հովհաննյան, Ազնավուր...) տեսավ... Հոյսի, հավաստի, սիրո, մեծ արարումի մի ցուցահանդես բացեց իր արվեստանոցում: Պետրոս Պետրոսյանը...

ՃԱՍՏԻՎ ԳՆԱԿԱՅԱՆ

Բեյրութի Հայկազյան համալսարանի «Հայկազյան հայագիտական հանդեսի» հերթական 20-րդ հասնորի լույսընծայումն ուղարկված մի ֆանի անմով: Դա դառնալով հայագիտության ամբողջական հիմնարկության 45-ամյակի նշանակալի: Հանդեսի 20-ամյակն ու ամբողջի 45-ամյակը նվիրվել են Հայկազյան համալսարանի սրահում

ուսման գրամները» - էջ 151-182.

- **Հրանուկ Խաչատրյան**, «Ուղիների երթը եւ դավանական ինֆորմացիոնության որոշ հարցեր (ԺԹ. Ի. դր)» - էջ 183-206.

- **Գեղամ Բաղդասարյան**, «Երգումի վիպերի որոշ կազմերի հայ բնակչության բնակարանի ճեշումն ըստ Արեւելյան Հայաստանում աղասանած արեւմտահայ գաղթականների 1914-1915-ին կազմված վիճակագրա-

- **Ինգրիդ Սրման**, «Հերի Պոստերը եւ առակի կարգ անցած հայ վաճառականը» - էջ 395-430 (անգլերեն)

Անհիղ փաստաթղթեր բաժնում լույս են տեսել երկու հրատարակումներ.

- **Տիգրան Գեւորգյան**, «Հարյուրամյա նամակ մը Լեւոն Բաւաթյանին» - էջ 431-438.

- **Չավեն Սըրըրյան**, «1937-ին

«Հայկազյան հայագիտական հանդեսի» 20-րդ հասնորը

ամբողջի 27-ին տարբեր երկրներից հրավիրված ներկայությամբ:

Վերջին տարիների ավանդույթի համաձայն, «ՀՀ»-ի 20-րդ հասնորում լույս են տեսել թե սփյուռքային եւ թե հայրենի հայագետների ուսումնասիրությունները: Ուստի այլ է արձանագրել, որ հրատարակումների հեղինակների մեծ մասը երեսասարդ հետազոտողներ ու գիտնականներ են:

Ստորեւ բերում ենք «ՀՀ»-ի 525 էջ ծավալով 20-րդ հասնորի նյութերի ամբողջական ցանկը.

- **Արա Մանուչյան**, «Համառոտ ուրվագիծ Հայկազյան համալսարանի հայագիտական ամբողջի 45-ամյա դասնության (1955-2000)» - էջ 9-86.

- **Պետրոս Հովհաննիսյան**, «Պատմագիտությունը «Հայկազյան հայագիտական հանդեսի» էջերում» - էջ 87-118.

- **Գագիկ Մարտիրոսյան**, «Երվանդ Լալայանի «Արա Գեղեցիկը» ժողովրդական հեփաթերում» - էջ 119-137.

- **Ալեքսանդր Բեռնիկո**, «Հայաստանը եւ Բյուզանդիան» - էջ 139-150 (ֆրանսերեն).

- **Եղիա Ներսեսյան**, «Կիլիկյան Հայաստանի արաբներով կրկնադ-

կան ցուցակների» - էջ 207-224.

- **Վարդան Մասթրոսյան**, «Հայաստանի Հանրապետությունը եւ Հարավային Ամերիկայի դեմոկրատիան (1918-1920)» - էջ 225-268.

- **Հարություն Մարտիրոսյան**, «Հայ դոկտրինայի որոշ ինֆորմացիոն դասակարգություն (ըստ դարաբաղյան բաժանման ցեղաստանությունը նվիրված ցուցատասանների)» - էջ 269-306.

- **Լիլիթ Սիմոնյան**, «Ֆրանկալիկ մտածողությունը հայկական իմպրովիզացիոն ժողովրդական երաժշտական ֆոլկլորում» - էջ 307-328.

- **Արծվի Բախչինյան**, «Սառա Բեռնարը եւ հայ իրականությունը» - էջ 329-352.

- **Ինգոնա Կուրցեն**, «Չուգոդական խորհրդային արվեստի դասակարգումն առանձնահատկությունները 1968-1970-ականների խորհրդային կերպարվեստում» - էջ 353-368 (ռուսերենից թարգմանությունը Արծվի Բախչինյանի).

- **Նորա Մալանյան**, «Հայկական օմբրայի ծագումն ու զարգացումը» - էջ 369-394.

Թուրիոն սրված Բիհանական գաղտնի տեղեկագիր մը հայկական հարցերում մասին» - էջ 439-456.

«Գրախոսություն» բաժնում գրախոսվել են հետեւյալ գրքերը.

- **Արա Մանուչյան**, «Արմեն Այվազյան-Հայաստանի դասնության լուսաբանումը ամերիկյան դասնագրության մեջ (ինֆորմացիոն տեսություն)» - էջ 457-479. նույն գիրքը օտար ավելի համառոտ գրախոսել է նաեւ ամերիկահայ դասնագետ Լեւոն Ավդոյանը - էջ 480-482 (անգլերեն).

- **Վայել Ղազարյան**, «Երվանդ Օսյանը նամակներ», կազմող Օֆելյա Կարապետյան - էջ 483-492.

- **Կարո Առաքելյան**, «Պոռա Ասկայան- Արդի արեւմտահայերենը» - էջ 493-508.

«Մահագրություն» բաժնում ներկայացվում են ներհիշակալ կենսագրությունն ու թողած ժառանգությունը.

- **Վահե Օսական (1922-2000)**, **Իգոր Դյակոնով (1914-1999)**, **Էդմոնդ Շուգ (1916-1999)**, **Արաքել Բալասարյան (1928-2000)**, **Պիոն Հակոբյան (1926-2001)**, **Մանվել Ասատրյան (1926-2000)**: Գ. Յ.

Մրցանակ հայ ֆանտաստիկոսին

Վերջերս ԱՄՆ-ի (Լոս Անջելես) ամենամյա «Ամբարիի երաժշտություն» փաստագրող մրցույթը հասնուկ մրցանակի արժանացրեց մեզանում եւ սփյուռքում ծանալված ֆանտաստիկոսի Անուկ Կիրակոսյանի լազերային ծայրասկավառակը (CD): Յուրաքանչյուր մրցույթ է սա, որի հանձնաժողովի դաշին ներկայանում են ոչ թե կատարողները, այլ նրանց CD-ները, ծայրերից: Այս անգամ ժյուրին, որի կազմում էին նաեւ ամերիկաբնակ հայ ծանալված երաժիշտներ Արմեն Մանուչյանը, Կոնստանդին Օրբելյանը, Հենրի Անայանը մրցանակ շնորհեցին «Magical Strings» անվանումը կրող լազերային սկավառակին:

Կողմնակցներ ֆադաբում կայացած նրա համերգին հետո տեղի «Tagewiller Post» (02.03.1984) թերթը գրեց. «Կիրակոսյանը եւ զմայելի հայ ֆանտաստիկոսի Անուկ Կիրակոսյանի ելույթը, սակայն ամենից զարմանալի եւ որվաճելի այն էր, որ նրա ժողովրդական նվագարանի վրա կատարումներն օժտված էին ինտելեկտուալ մտածողությամբ եւ բարձր դրոֆեսիոնալիզմով»: Հիշարժան են նաեւ նրա ելույթները Հոլանդիայի «Dramater» միջազգային «Ամբարիի երաժշտություն» փառատնում (1997) եւ Փարիզի ժան Պոլ Բելմոնդի թատրոնում: Վերջինիս հաջողությունը նրան տրամադրեց, որ Անուկ Կիրակոսյանի կատարումները դարձնաքար ին-

չեն Փարիզի հայկական ռադիոյի ծրագրերով:

Քանոնահարուստ համախառն հանդես է գալիս նաեւ Հայաստանի ռադիոյով (Արա Մանուչյանի անվան ժողովուրդային անսամբլի մենակատար է) եւ հեռուստատեսությամբ: Շատերիս հիշողության մեջ երկար են մնում նրա գեղանկարչական եւ հոգեթրվ կատարումները, որոնց բովում հասկալիքն անստուգան է 1992-ին նրա կոնսերվատորիայի ատրիանուրայի ցըանակարի (ղեկավար անվանի ֆանտաստիկոսի Անտելա Արաքելյան) ելույթը, որը ընծայված էր իր եղբորը՝ Շահումյանում հեռուստաբար զոհված ազատամարտիկ, օդային Ֆայր Մեսրոպի Կիրակոսյանի բոլորիս համար քանկ հիշատակել:

Վերոնցյալ մրցանակի արժանացած Անուկ Կիրակոսյանի CD-ին ամփոփում է ֆանտաստիկոսի նվագախմբի ընթացիկ, այդ թվում «Մանկալ», «Բարավաններ» ժողովրդական երգերը (Ա. Կիրակոսյանի փոխադրությամբ), Սայաթ-Նովայի «Ելեմեղ»-ը, հայաստանի Ավետիսյանի «Էստրոնց», «Հուները» եւ այլ ստեղծագործություններ, որոնց կատարումները Անուկ Կիրակոսյանի մեկնաբանմամբ համակված են Նուր Ինչոյիսյանի, զուները եւ հարուստ ներկայացումներով, սեփականական փայլով:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՒՅԱՆՆԵՍ

Սեւդա Սեւանի գիրքը՝ Ֆրանսերեն

Սոֆիայում ծնված Սեւդա Սեւանի դուստրը Մեծ եղեռնից փրկվելով՝ 1923 թ. հասնասվել է Բուլղարիայում: Այդ թվականին Հայաստանը վերջնականապես խորհրդայնացվեց Լոզանի դառնալի ստորագրումից հետո: Սեւդա Սեւանը երբեք չի մոռացել իր արմատները: 1970-ական թթ. մի ներհին մղումով նա սկսեց գրել իր ժողովրդի դասնության որվագների մասին: «Ինչ-որ տեղ Բալկաններում» եռադասումը մի հայ ընտանիքի կյանքի դասնությունն է: Առաջին հասնորը՝ «Ռոդոսքո, Ռոդոսքո» վեղը, Հայկաբաբայան հարուստ ընտանիքի, վաղ այրիացած մոր, միակ որդու եւ հարսի բարդ ու հա-

Sevda Sevan

Traduit du bulgare par Marie Vrinat

կասական փոխադրությունների մասին է: Միաժամանակ դասկերվում են ժամանակի ֆադաբական իրադարձությունները՝ սուլթան Աբդուլ Համիդ Բ-ի տալայումը, Ադառայի ջարդը եւ Մարմարա ծովի ափին ընկած Ռոդոսքո գյուղի բնակիչների կյանքն ու շխուր վայրժանը: Սեւդա Սեւանը Բուլղարիայում Հայաստանի դեմաքան է: Փարիզի «Էստրի դե դեմեայուլ» հրատարակությունն օրերս «Բալկանյան հավաքածու» մասնագրով ֆրանսերեն լույս ընծայեց Սեւդա Սեւանի եռադասումի «Ռոդոսքո, Ռոդոսքո» հասնորը:

Գ. Բ.

ՆԱՐԳԱՎԿԱՆ

Ֆերգյուսոնը մեծ հույսեր է կադում Վերոնի հետ

«Մանչեսթր յունայթեդի» գլխավոր մարզիչ Ալեքս Ֆերգյուսոնը համոզված է, որ արգենտինացի կիսադասական Խուան Սեբաստիան Վերոնը նույնպես օգտակար կլինի քիմի համար, որքան եղել էր Ֆրանսիացի դարձադասական Ֆաբիեն Բարթեզը: Սակայն անգլիական ակումբի էլեկտրոնային էջում նշվում է, որ առայժմ լուծված չեն Վերոնի տեղափոխության գործարքի գումարի հետ կապված որոշ խնդիրներ: Ենթադրյալ գումարը կազմում է 23,5 միլիոն ֆունտ: Չնայած խնդիրների առկայությանը,

«Լազիոյի» արգենտինացի կիսադասականի տեղափոխության հարցը համարվում է լուծված: Ֆերգյուսոնը մեծ հույսեր է կադում նրա հետ: «Վերոնը հոյակապ ֆուտբոլիստ է: Որոշեցի կիսադասական նա անգնահատել: Ֆիզիկապես լավ դասաստված է և ունի անսովոր եռանդ: Մեծապես սրամաղդված է խաղալու և հարկ եղած դեղիներում օգնության է հասնում ընկերներին: Մեզ հարկավոր է նման առաջատար ֆուտբոլիստ», հայտարարեց Ֆերգյուսոնը անգլիական «Միրո» թերթի թղթակցին:

Կրանյոսի. «Ես հոգնել եմ ֆուտբոլից և հեռանում եմ»

Հոռնի «Լազիո» ակումբի նախագահ Սերջո Կրանյոսին որոշել է թողնել դասընդունել «Լազիոյի» բաժնեմասերի ծրարը: Վերջինս դասկանում է «Չիրիո» դարձնել ընկերությանը, որը Կրանյոսին ընտանեկան սեփականությունն է: «Իմ վճիռը վերջնական է», հայտարարեց Կրանյոսին մամուլի ասուլիսում: Նա հաստատեց այն լուրը, ըստ որի արգենտինացի Խուան Վերոնը վաճառվելու է «Մանչեսթր յունայթեդին»: Նախագահն ասաց, որ իր անսովորական և կրուկ որոշման դասճառը «Լազիոյի» մի խումբ սահմանափակ ակումբների գործողություններն են, որոնք բողոքում են չեխ Պավել Մեդվեդին «Յուվենտուսին» վաճառելու դեմ: 200 անձինք ցրատասել էին Կրանյոսիի տունը, ինչպես նաև անվայել մակագրություններ արել ակումբի մարզաձևաբարի դասերին: «Ես հոգնել եմ ֆուտբոլից: Ինքս գործարար եմ և չեմ ատրում ֆուտբոլի աշխարհում:

10 տարում աս փող եմ բերել «Լազիոյին» և չեմ կարող հանգիստ դիտել, թե ոմանք ինչպես են ինձ մնադասում և սղառնում արածներիս համար», հայտարարեց ակումբի նախագահը:

Ըստ www.dailyfootball.com-ի Պաստասեց Պ. Բ.

«Գոլ» նախագծից կօգտվի նաև Հայաստանը

Բուենոս Այրեսում հուլիսի 5-ին կայացած ՖԻՖԱ-ի արտահերթ նիստի ցրարակներում հանդիպել են նաև «Բյուրո գոլ» միջազգային կազմակերպության ներկայացուցիչները: Հանդիպմանը մասնակցել են բյուրոյի նախագահ Մոհամեդ Բին Համամը, դասական հանձնաժողովի անդամները, ինչպես նաև ՖԻՖԱ-ի սեյնիկական հանձնաժողովի անդամներն ու նախագահը: «Գոլ» նախագծի հեղինակը ՖԻՖԱ-ի նախագահ Չեղ Բլասերն է, նրա անունը ՖԻՖԱ-ի անդամ երկրներում ֆուտբոլի զարգացման օժանդակելու: Մինչև տարվելու կազմակերպության 23 նախագիծ: Ֆուտբոլային

յուրաքանչյուր ասոցիացիա կստանա 400 հազար դոլար: Ընդհանուր առմամբ օգնություն կստանա 102 ազգային ասոցիացիա: Հանդիպման ընթացքում հաստատվեց նաև 21 ասոցիացիաների ու ֆեդերացիաների օգնության նախագիծ: Աֆրիկայում օգնություն կստանան Ջուբուտի, Լեսոտո, Մավրիտանիա, Մոզամբիկ, Սուդանը, Տանզանիան և Չամբիան, Կենտրոնական և Հարավային Աֆրիկայում Հոնդուրասը, Մոնսերասը, Պանաման, Բոլիվիան և Էկվադորը, Եվրոպայում Ալբանիան, Հայաստանը, Ադրբեջանը և Ֆարերյան կղզիները:

Մավիոլան կխաղա «Բարսելոնում»

«Բարսելոն» ակումբի ղեկավարությունը դայմանագիր է ստորագրել արգենտինական «Ռիվեր փլեյթի» խաղացող Մավիոլայի հետ: Գործարքի գումարը 22 միլիոն դոլար է: «Ռիվեր փլեյթի» ղեկավարներն անցյալ ասոցիացիայի հայտարարել էին, թե մտադիր չեն վաճառել 19-ամյա փայլուն ֆուտբոլիստին: Բայց ակումբի սնորհների հասուկ հանդիպման ժամանակ փոխնախագահ Ալֆրեդո Դավիլեն ասաց, որ սնորհների խորհրդի բոլոր անդամները վերադարձել են «Բարսելոնի» հետ դայմանագիր կնքման օգտին: Արգենտինական ակումբի ղեկավարներն ավստաստով նշում են, որ իրենք այլևս չեն դիտելու Մավիոլայի գեղեցիկ խաղը: Ենթադրվում է, որ հրաժարման «Բարսելոնում» կստանա տարեկան 2,5 միլիոն դոլար: Մավիոլան ներկայումս լավագույն դասակարգված ֆուտբոլիստներից է: Արգենտինայում այս օրերին անցկացվող աշխարհի դասակարգման առաջնության 6 խաղերում նա արդեն 10 գոլի հեղինակ է:

Ուղղահայաց 1. Անաստասիական մեծ սնեստություն: 2. Այս օրերը սիրահարված էր Եվգենի Օնեգինին: 3. Ափսոսաբան ճակատ: 4. Հայաստանի դասական դասկերասարում էր լուծվում նրա «Նկարչի կնոջ դիմանկարը»: 5. Անգույն, անհոս, քրածնից թեթև գույն: 6. «Իմ անունը Արամ է» ժողովածուի հեղինակը: 7. Հուսանական դիցաբանության մեջ ֆայց և Կուրկույր որսորդ, որը հայկական դիցաբանության մեջ նույնացված էր Կուրկույրի հետ: 8. Չինական թանգրանցված մանկական քարձրակ կեր: 9. Հայ գրող: 10. Բաղաձայնաբանական: 11. Չինական: 12. Չինական: 13. Գրանական միավոր: 14. Հայ գրական: 15. Հարուստ կալվածատեր: 16. Թերմոդինամիկական քրմաստիճանի միավորը: 17. Իսպանացի կինոռեժիսոր: 18. Ֆեդերատիվ: 19. Բեկասերինայի ֆավորից: 20. Գագարին, մասուրի, չիչխանի մեջ դարձնակվող դեղնամանրագույն տիգրիս: 21. Հագագի բույս: 22. Կանացի անուն: 23. Գերմանացի կոմպոզիտոր, դասական, դիրիժոր: 24. Երաժշտական հնչյունի որակային հասկանիչ: 25. Բաղաձայնաբանական: 26. Մասնական երկրներում գերագույն սիսակայի սիսոն: 27. Երաժշտական սեղծագործություն: 28. Ֆրանսիացի անգլիագործ, նկարիչ, իմպրեսիոնիզմի հիմնադիրներից: 29. Բաղաձայն: 30. Բաղաձայն: 31. Կոյի դասում ամենադասական մարդը: 32. Այրմասովի փոխանցից: «... իմ կարմիր գլխառուկ»: 33. Չխաբարված, չվնասված: 34. Սիրած կնոջ դասականի սակ կասարվող երգ: 35. Երաժշտական սեղծագործություն: 36. Սեր և գեղեցկություն խորհրդանշող ծաղիկ: 37. «Ես եմ նա» նովելի հերոսներից: 38. Բրուս, ...: 39. Ելույթ ունենալու համար նախատեսված փայտածածկ սեղ: 40. Ֆրանսիացի կին գրող, «Բարե, բախտ» վեպի հեղինակը: 41. Ասված այս կնոջ սեղծոց անհնազանդ: 42. Ֆրանսիացի իմպրեսիոնիստ նկարիչ: 43. Թխված: 44. Իսպանացի մեծ քանդակագործ: 45. Չխաբարված, չվնասված: 46. Սիրած կնոջ դասականի սակ կասարվող երգ: 47. Երաժշտական սեղծագործություն: 48. Միջազգային կազմակերպություն: 49. Բնության, զարման գարնանի ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 50. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 51. Սիրած կնոջ մահից հետո, ի հիշատակ նրա, Շառլ Զահանը Հնդկաստանի Ագրա քաղաքի մոտ կառուցեց այս հուշարձանը: 52. Իսպանացի հայտնի մոդելյոր: 53. Սիրո, երեսասարդության, ամուսնական զույգերի հովանավոր, սրբացած կաթոլիկ ֆահան: 54. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 55. Կին, որին առեանգելը Տրոյական դասերում դասճառը դարձավ: 56. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 57. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 58. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 59. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 60. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 61. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 62. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 63. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 64. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 65. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 66. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 67. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 68. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 69. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 70. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 71. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 72. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 73. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 74. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն:

1. Անաստասիական մեծ սնեստություն: 2. Այս օրերը սիրահարված էր Եվգենի Օնեգինին: 3. Ափսոսաբան ճակատ: 4. Հայաստանի դասական դասկերասարում էր լուծվում նրա «Նկարչի կնոջ դիմանկարը»: 5. Անգույն, անհոս, քրածնից թեթև գույն: 6. «Իմ անունը Արամ է» ժողովածուի հեղինակը: 7. Հուսանական դիցաբանության մեջ ֆայց և Կուրկույր որսորդ, որը հայկական դիցաբանության մեջ նույնացված էր Կուրկույրի հետ: 8. Չինական թանգրանցված մանկական քարձրակ կեր: 9. Հայ գրող: 10. Բաղաձայնաբանական: 11. Չինական: 12. Չինական: 13. Գրանական միավոր: 14. Հայ գրական: 15. Հարուստ կալվածատեր: 16. Թերմոդինամիկական քրմաստիճանի միավորը: 17. Իսպանացի կինոռեժիսոր: 18. Ֆեդերատիվ: 19. Բեկասերինայի ֆավորից: 20. Գագարին, մասուրի, չիչխանի մեջ դարձնակվող դեղնամանրագույն տիգրիս: 21. Հագագի բույս: 22. Կանացի անուն: 23. Գերմանացի կոմպոզիտոր, դասական, դիրիժոր: 24. Երաժշտական հնչյունի որակային հասկանիչ: 25. Բաղաձայնաբանական: 26. Մասնական երկրներում գերագույն սիսակայի սիսոն: 27. Երաժշտական սեղծագործություն: 28. Ֆրանսիացի անգլիագործ, նկարիչ, իմպրեսիոնիզմի հիմնադիրներից: 29. Բաղաձայն: 30. Բաղաձայն: 31. Կոյի դասում ամենադասական մարդը: 32. Այրմասովի փոխանցից: «... իմ կարմիր գլխառուկ»: 33. Չխաբարված, չվնասված: 34. Սիրած կնոջ դասականի սակ կասարվող երգ: 35. Երաժշտական սեղծագործություն: 36. Սեր և գեղեցկություն խորհրդանշող ծաղիկ: 37. «Ես եմ նա» նովելի հերոսներից: 38. Բրուս, ...: 39. Ելույթ ունենալու համար նախատեսված փայտածածկ սեղ: 40. Ֆրանսիացի կին գրող, «Բարե, բախտ» վեպի հեղինակը: 41. Ասված այս կնոջ սեղծոց անհնազանդ: 42. Ֆրանսիացի իմպրեսիոնիստ նկարիչ: 43. Թխված: 44. Իսպանացի մեծ քանդակագործ: 45. Չխաբարված, չվնասված: 46. Սիրած կնոջ դասականի սակ կասարվող երգ: 47. Երաժշտական սեղծագործություն: 48. Միջազգային կազմակերպություն: 49. Բնության, զարման գարնանի ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 50. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 51. Սիրած կնոջ մահից հետո, ի հիշատակ նրա, Շառլ Զահանը Հնդկաստանի Ագրա քաղաքի մոտ կառուցեց այս հուշարձանը: 52. Իսպանացի հայտնի մոդելյոր: 53. Սիրո, երեսասարդության, ամուսնական զույգերի հովանավոր, սրբացած կաթոլիկ ֆահան: 54. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 55. Կին, որին առեանգելը Տրոյական դասերում դասճառը դարձավ: 56. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 57. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 58. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 59. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 60. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 61. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 62. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 63. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 64. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 65. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 66. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 67. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 68. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 69. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 70. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 71. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 72. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 73. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն: 74. Արժեքները համադասարանող ասվածուկի հոռոտական դիցաբանություն:

ՆԱՍՏԲԱՆ

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54
55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66
67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78
79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ԵՐԵՎԱՆ, 10 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՌՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հուլիսի 10-ին Փարզում մեկնարկեց Հայաստանի դոկտորների խորհրդակցական հանդիպումը: Ինչպես հայտնում է ՀՀ կառավարության լրատվական ծառայությունը, հանդիպմանը մասնակցում են ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանի գլխավորած կառավարական լրատվական խորհրդակցության անդամները, ինչպես նաև Մարգարյանի գլխավորած կառավարական լրատվական խորհրդակցության անդամները, ինչպես նաև Մարգարյանի գլխավորած կառավարական լրատվական խորհրդակցության անդամները:

«Մրցակցային և ներդրումների համար նպաստավոր միջավայրի հաստատման շեղանկյունից կառավարությունն առաջնահերթ է համարում ազատ մրցակցային մրցակցության ապահովումը և այդ նպատակով փոփոխել է միջին ձեռնարկատիրական զարգացումը և մենաձեռնարկների դերը մայրաքաղաքում մեխանիզմների սահմանումը», նշեց Անդրանիկ Մարգարյանը:

Տեսական կայուն աճի ապահովման շեղանկյունից Անդրանիկ Մարգարյանը կարևորեց գյուղատնտեսության բնագավառում տնտեսական առաջընթացի ապահովումը, ինչը առաջին հերթին լրացնում է գյուղական բնակավայրերում զբաղվածության այլընտրանքների բացակայությունը: «Կառավարությունը հետևում է կլիմայի ոռոգման համար նպաստավոր միջավայրի հաստատման շեղանկյունից կառավարությունն առաջնահերթ է համարում ազատ մրցակցային մրցակցության ապահովումը և այդ նպատակով փոփոխել է միջին ձեռնարկատիրական զարգացումը և մենաձեռնարկների դերը մայրաքաղաքում մեխանիզմների սահմանումը», նշեց Անդրանիկ Մարգարյանը:

Հանդիպումը բացեց Համալսարանային բանկի ստրատեգիայի մասին Տնօրեն Ջուլիա Օ'Քոնորը: Վերջին քննարկում ՀՀ-ի տնտեսական ցուցանիշները համարելով տրամադրիչ, Ջ. Օ'Քոնորը ընդգծեց, որ ժամանակն է բարենորոգումների գործընթացը և ստեղծված նախադրյալներից օգտվելով փորձելու առաջ քաշելը:

Տեսական կայուն աճի ապահովման շեղանկյունից Անդրանիկ Մարգարյանը կարևորեց գյուղատնտեսության բնագավառում տնտեսական առաջընթացի ապահովումը, ինչը առաջին հերթին լրացնում է գյուղական բնակավայրերում զբաղվածության այլընտրանքների բացակայությունը: «Կառավարությունը հետևում է կլիմայի ոռոգման համար նպաստավոր միջավայրի հաստատման շեղանկյունից կառավարությունն առաջնահերթ է համարում ազատ մրցակցային մրցակցության ապահովումը և այդ նպատակով փոփոխել է միջին ձեռնարկատիրական զարգացումը և մենաձեռնարկների դերը մայրաքաղաքում մեխանիզմների սահմանումը», նշեց Անդրանիկ Մարգարյանը:

Տեսական կայուն աճի ապահովման շեղանկյունից Անդրանիկ Մարգարյանը կարևորեց գյուղատնտեսության բնագավառում տնտեսական առաջընթացի ապահովումը, ինչը առաջին հերթին լրացնում է գյուղական բնակավայրերում զբաղվածության այլընտրանքների բացակայությունը: «Կառավարությունը հետևում է կլիմայի ոռոգման համար նպաստավոր միջավայրի հաստատման շեղանկյունից կառավարությունն առաջնահերթ է համարում ազատ մրցակցային մրցակցության ապահովումը և այդ նպատակով փոփոխել է միջին ձեռնարկատիրական զարգացումը և մենաձեռնարկների դերը մայրաքաղաքում մեխանիզմների սահմանումը», նշեց Անդրանիկ Մարգարյանը:

ՓԱՐԻԶ

Ա. Մարգարյան. «Տնտեսական զարգացման և աղբյուրային նվազեցման միջև կա երկկողմ կապ»

Հայաստանի տնտեսական զբաղվածություններն ու ՀՀ կառավարության Աղբյուրային նվազեցման ռազմավարական ծրագիրը ներկայացրեց ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը: Նա նշեց, որ տնտեսական ակտիվության ու իրական աշխատատեղերի անկումը, գործազրկության և տնտեսության սպիտակ հասվածի աճը հանգեցրել են սոցիալական աղանդավազության և աղանդավազության նախկին համակարգերի գրեթե փլուզմանը: Կառավարությունը զգալի դժվարությունների է հանդիպում շուրջ 560 հազար բուրձակառուների կենսաբուժարկների վճարման հարցում:

Աղբյուրային կրճատման հիմնական ուղին, ըստ ՀՀ վարչապետի, կառավարությունը համարում է բարձր, կայուն և համադարձակ տնտեսական աճը: «Տնտեսական զարգացման ու աղբյուրային նվազեցման միջև կապը երկկողմնաբար է աղբյուրային չի կարող մեղմվել առանց տնտեսական զարգացման, սակայն, նաև տնտեսական զարգացումը չի կարող կայուն լինել՝ հասարակությունում աղբյուրային խորացման լրացմանը», ընդգծեց Անդրանիկ Մարգարյանը: Նրա խոսքերով, աղբյուրային նվազեցման համար անհրաժեշտ է լինում է նաև ժամանակակից կառավարման արդյունավետ համակարգի ներդրումը:

Մարգարյանը նշեց, որ աղբյուրային կրճատման կարևորագույն միջոց կառավարությունն առաջնահերթ է համարում աշխատատեղերի ստեղծումը և այդ նպատակով նպաստավոր գործարար միջավայրի ապահովումը, ներդրումների խթանումը և գործարարության աջակցումը: Կայուն տնտեսական աճի ապահովման շեղանկյունից կառավարությունն անհրաժեշտ է համարում Առևտրի համախառնային կազմակերպությանը Հայաստանի Հանրապետության այս տարի ակնկալվող անդամակցությունը:

Բնակչությունն աճում է, իսկ բնադաշտներն սղալվում են

ՄԱՍԿՎԱ, 10 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆԻԱ: Ազգաբնակչության համալսարանային օրվա կադրակցությամբ, որը նվազում է հուլիսի 11-ին, ՄԱԿ-ի գլխավոր ֆուտուրիստ Կոնի Անանը հասարակությանը կոչ է արել ծիսել լուծել բնակչության բնակավայրի, բնադաշտների օգտագործման և բարենորոգման զարգացման միջև եղած փոխադարձ կապը: 1960 թվականից հետո մոլորակի բնակչության թիվն ավելացել է կրկնակի և հասել 6,1 միլիարդի: 1970 թվականից հետո կրկնապատկվել է նաև սղալված մարդկության կողմից, որի 86 տոկոսն ընկնում է զարգացած երկրներին: Ջրի համալսարանային սղալումը 70 տարվա վաղեմության համեմատությամբ աճել է վեց անգամ և սղալում է ջրաբեր բնահողերը: Անտառների հատումը, միջավայրի աղտոտումը և ածխածնի երկօդային արտանետումները հասել են անսխալաբեղ աստիճանի և հանգեցրել կլիմայական փոփոխությունների:

YEREVAN-PARIS-LYON
SABERATOURS-SEVAN
ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՆ

Ավիատոմսեր և տուրիզմ
«Սաբերատուր-Սեվան»
ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- Ավիատոմսեր երեւանից ուղիղ չվերթերով
Տրանզիտ ֆալաներով ցանկացած ուղղությամբ և ընկերությամբ:

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS AZERBAIJAN AIRLINES

Փարիզի օդանավակայանում Չեզ կղիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը և կողմա-Չեր բոլոր հոգսերը

- Գնացրի տոմսեր եվրոպայում
- Հյուրանոցների ամբողջում Հայաստանում և արտասահմանում
- Բժշկական ապահովագրություն

375010, Բ. Երևան, Վարդանանց 10
Հեռ. (374 1) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (374 1) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

CALIFORNIA PIZZA

Ճաշատեղակներ
պիցցաներ
սենդվիչներ
աղցաններ

Բարձր որակ, հաճելի մթնոլորտ

«Այլ կեր որակյալ ցնկովի գալիքներ»

Այցելե՛ք Արվյան 21 և կհամոզվե՛ք

Առաջին համար՝
☎ 543-100. 586-395

ARSLONGA ՍՊԸ-Ը

առաջարկում է համակարգային ոլորտին առնչվող ամենաբազմազան ծառայություններ՝ դասընթացներից մինչև լոգոտիպոգրաֆիա, այդ թվում՝ լոգոտիպոգրաֆիայի ստեղծում, այցեքարտերի, օրացույցների, գրկույկների, բլանկների և այլնի ձեռագրում, համակարգային ծրագրերի նախագծերի մշակում և այլն:

...vita brevis
Տիգրան Սեօի 12 #23
☎ 525558, 541666
E-mail: ars_lon_ga@yahoo.com

Կազմակերպությունը առաջարկում է համակարգային դասընթացներ հետևյալ ծրագրերով.

✓ Word/Windows	Web-design
✓ Excel	✓ Macromedia Flash
✓ Photoshop	✓ DreamWeaver
✓ CorelDraw	
✓ Adobe Premiere	Դասընթացներին հաճախողներին տրվում է 3 ամսվա դաս՝ ինտերնետային ցանցում օգտվելու հնարավորություն:
✓ QuarkXPress	
✓ Տեխնիկական արագ հավաքման տեխնիկա	

Ա շ խ ա տ ա ն ք ի հ ր ա վ ե թ

«Տափս-սերվիս»
ծառայությունը հրավիրում է աշխատանքի վարորդների իրենց անձնական մեքենայով:

Հեռ. 56-13-13

Ա շ խ ա տ ա ն ք ի հ ր ա վ ե թ

Ջրաշխարհ

համալիր լողափ, լողափեր, ջրային փրկարարներ աշխատանքում: Հարկավոր է ներկայացնել ինքնակենսագրական և 3X4 չափի մեկ լուսանկար:

Դիմել մինչև հուլիսի 15-ը:
Հասցեն՝
Մյասնիկյան 40,
Տեղեկատվություն
բաժին:

USAID

USAID

USAID

Ամերիկայի հայկական համագումար Հասարակական կազմակերպությունների ուսուցման և Տեղեկատվական միջոցների կենտրոն (ԱՀԿ ԿԿ կենտրոն)

Հայտարարություն

ԱՀԿ ԿԿ կենտրոնը «Հայաստանի հասարակական կազմակերպությունների զարգացման ծրագիր»-ի աջակցությամբ ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության սոցիալական անցման և աղետի գոտի ծրագրերի» ծրագրի օրգանակներում հայտարարում է ճամփորդական դրամաձեռնարկի ծրագիր՝ սոցիալական ծառայություններ մատուցող և առաջնային առողջության դաշտում հիմնախնդիրներով զբաղվող տեղական ԳԿ-ների համար՝ ԱՄՆ-ում, Եվրոպայում, ԱՊՀ անդամ երկրներում և այլուր՝ սեփական ռեսուրսներով համադասարան բնագավառի գիտագործնական կոնֆերանսներին, համաժողովներին, սեմինարներին մասնակցելու համար:

Հայտեր ներկայացնելու, մրցույթի լուրջացման և ժամկետների մասին լրացուցիչ տեղեկությունների համար խնդրում ենք դիմել ԱՀԿ ԿԿ կենտրոնի դրամաձեռնարկի բաժին:

Հասցեն՝ Բ. Երևան, Եզնիկ Կողբացու 20
Հեռ.՝ 54-40-12, 54-40-13, 53-92-04